

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for Det juridiske fakultet

Møtedato:
07.12.2018

Sak:

Behandling av Forsknings- og utdanningsmelding for 2017

Innstilling til vedtak:

Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet tar Forsknings- og utdanningsmelding for 2017 til etterretning.

Begrunnelse:

Universitetsstyret behandlet Forsknings- og utdanningsmelding 2017 i sak S 33-18. Forsknings- og utdanningsmeldinga er en generell analyse på institusjonsnivå av et utvalg av de mest sentrale nøkkel- og styringsparameterne som UiT måles på av Kunnskapsdepartementet (KD). Meldingen inneholder ikke styringssignaler, da den er ment som en generell informasjon til de ulike styringsnivåene i organisasjonen. Eventuelle styringssignaler vil fremlegges på nyåret, i sak om Årsrapport for 2018 og virksomhetsplan for 2019.

Meldingen ble behandlet av Forskningsutvalget i møte 20.11.2018 og i Studieutvalget i møte 21.11.2018. Vi vil i det følgende gi noen kommentarer til kapitler i meldinga som vi ser på som særlig relevant for oppmerksomhet fra oss fremover.

Kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i utdanningene

Gjennomstrømming og frafall

Gjennomstrømming på normert tid har fakultetet jobbet med over mange år, og vi ser at vi har akseptabel gjennomstrømming, men at den nok kunne vært enda bedre. Programstyret har jevnlig blitt holdt oppdatert på gjennomstrømming og frafall. Det er flere aktuelle tiltak for å bedre gjennomstrømmingen på sikt. For det først er det igangsatt et nasjonalt samarbeid med de øvrige juridiske fakultetene knyttet til gjentak av allerede beståtte eksamener. Dette er en ressurskrevende praksis som samtlige av de juridiske fakultetene sliter med. Stort karakterfokus blant studentene forsterkes ofte på arenaer der studenter møter fremtidige arbeidsgivere, slik som arbeidslivsdager og ved utvelgelse til trainee-opphold. Problemstillingen er sammensatt og man må jobbe både med kommunikasjon utad til avtakerfeltet, internt overfor studentgruppene, samt se på studieordningene og eksamensformene som anvendes. Videre har fakultetet planer om å innføre såkalt «gradsfangst», dvs. at vitnemål utskrives automatisk ved bestått grad. I dag er det

slik at vitnemål kun skrives ut på anmodning fra kandidaten. Bakgrunnen for dette er bl.a. at mange ønsker å ta opp igjen en eller flere eksamener, til tross for at de har bestått studiet. Til sist kan vi nevne økt satsning på studieprogramledelse. Fakultetet har etablert rutiner for samtlige avdelingsledere og programleder LLM. I tillegg vil det på institusjonsnivå bli stilt skjerpede krav til programledelse som sådan, noe som vi må følge opp ved vårt fakultet fremover.

Resultater fra studiebarometeret

Resultatene for studiebarometeret inngår i fakultetets ordinære kvalitetssikringsarbeid, og følges opp av programstyret. Det som er gledelig å lese ut av Studiebarometeret er at studentene våre er godt fornøyde med studiet, og gir en score på 4,4 (på en skala fra 1-5 der 5 er mest positiv). Dette er 0,2 poeng høyere enn landsgjennomsnittet. Gledelig er det også å se at vi har en høy svarprosent (67%), noe som gjør undersøkelsen representativ.

Internasjonalisering

Fakultetet har prioritert og jobbet godt med internasjonalisering de siste årene, og vi har hatt en formidabel økning både av innreisende og utreisende studenter. I de vedlagte nøkkeltallene fremgår det at 13% av våre kandidater har utenlandsstudier inkorporert i graden sin. Målsettingen frem mot 2019 er 17%. Dette innebærer at vi fremdeles må ha stort fokus på dette arbeidet, og en handlingsplan for det videre arbeidet er under utarbeidelse. I tilknytning til internasjonaliseringsfeltet har fakultetet som kjent fått tildelt eksterne midler fra Nordisk ministerråd til å etablere en nordisk fellesgrad innenfor miljørett – Joint Nordic Master Programme in Environmental Law. Partnerne er Det juridiske fakultet ved Universitetet i Uppsala og Det juridiske fakultet ved University of Eastern Finland. Studieprogrammet ble vedtatt opprettet av Universitetsstyret i oktober i år i sak S 29/18, og vil ta opp de første studentene høsten 2019.

Forskerutdanning – Studiegjennomføring

Kunnskapsdepartementet (KD) innførte i 2011 et nytt styringsparameter for sektoren hvor fullføring av ph.d.-studiet innen seks år ble satt som et mål for gjennomstrømmingen. Det juridiske fakultet ser derfor på tallene om gjennomføring innen 6 år som det interessante når man snakker om gjennomføringstid. Selv om vi ikke har store tall å vise til, har begge de to som startet som stipendiater ved fakultetet i 2012, disputert innen 6 år.

Det juridiske fakultet jobber kontinuerlig med å bedre gjennomstrømmingen på ph.d.-studiet. Vi har begynt å sende våre interne veiledere på veiledningskurs. De første hadde oppstart høsten 2018, og flere har meldt seg til veiledningskurs med oppstart høsten 2019 og høsten 2020. Den obligatoriske midtveisevalueringen gjennomføres som tidligere, men med et større fokus på dokumentasjon og oppfølging i etterkant.

Ekstern forskningsfinansiering

Når det gjelder uttelling i forhold til ekstern finansiering av forskningen, ligger UiT ligger bak de andre breddeuniversitetene både pr UFF-årsverk og pr 1. stilling. I henhold til utviklingsavtale for UiT skal nivået på ekstern finansiering være 25% av totalbudsjettet; i 2017 var det kun 16%.

For Det juridiske fakultet har andelen ekstern finansiering vært på ca 12 % av totalbudsjettet i perioden 2014-2017. Dette er omtrent likt med HSL-fakultetet, som har 11,8 % i snitt for denne perioden. Andre fakultet har et langt høyere snitt på andel eksternfinansiering i samme periode; eksempelvis NT-fak (30 %), BFE-fak (21 %) og Helse-fak (25 %).

Ved UiT øker inntektene fra Forskningsrådet og EU, men vi ligger fortsatt langt bak de andre breddeuniversitetene i inntekter fra de to finansieringskildene (Forskningsmeldinga, s. 18).

Norges forskningsråd

Det juridiske fakultet har i 2017 og 2018 sendt fem søknader til forskningsrådet (søknader med budsjettramme på minst 1 mill NOK), hvorav en søknad er innvilget så langt, tre har fått avslag mens en fremdeles er under behandling. Fire av søknadene er innenfor forskningsrådets tematiske programmer, mens en søknad er sendt inn til FRIPRO (fri prosjektstøtte). FRIPRO betegnes i UiTs forskningsmelding som Forskningsrådets viktigste åpne konkurransearena for forskningsfinansiering som skal fremme vitenskapelig kvalitet i forskningsfronten. Meldinga viser videre til at antall innsendte og innvilgede søknader fra UiT til FRIPRO viser en positiv utvikling for 2017- og 2018-utlysningene sammenliknet med tidligere år. Tabell 4.3 (meldinga s. 20) viser likevel at det fra UiO og UiB sendes inn relativt langt flere søknader sammenliknet med NTNU og UiT. Det juridiske fakultet har kun en søknad til FRIPRO i femårsperioden 2014-2018, samt deltakelse som partner i en 2018-søknad til FRIPRO fra Norges handelshøyskole, der det er søkt om en stipendiatstilling til vårt fakultet.

Søknadsinitiativ til Norges forskningsråd i 2017 og 2018, Det juridiske fakultet:

Program	Prosjekt	År	Resultat
Polarforskningsprogrammet	Arctic Seaborne Tourism: Multi-Level Regulation and Cooperation (avslag , men bearbeidet og sendt til FRIPRO i 2018)	2017	Avslag
Polarforskningsprogrammet	Marine Scientific Research in the Central Arctic Ocean: Balancing the Promotion of Research with Justified Restrictions	2017	Avslag
NORRUSS	Regulating shipping in the Russian Arctic: interactions between global, regional, bilateral and national interests	2018	Innvilget, 4,122 mill
Samisk forskning	Legal framework for participation and governance of natural resources in the Sámi areas of Norway (SamRight)	2018	Avslag
FRIPRO (Fri prosjektstøtte)	Arctic Seaborne Tourism: Multi-Level Regulation and Cooperation	2018	Under behandling
FRIPRO (NHH er prosjektleder, Jur-fak er partner i prosjektet)	Corporate Compliance and Enforcement: Regulation for Crime Prevention	2018	Under behandling

Oversikten ovenfor over søknadsinitiativ i 2017 og 2018 viser at fem av syv søknader er sendt i regi av Havrettsenteret. I og med senteretablering og tildeling av betydelige midler fra K.G. Jebsen-stiftelsen, UiT og Jur-fak, er det naturlig at Havrettsentret bidrar med flere søknader enn de andre forskergruppene. I tillegg til Havrettsenteret, har Forskergruppen i same- og urfolksrett bidratt med tre søknader de siste tre årene, hvorav en er blitt innvilget. For å få opp andelen eksternfinansiert forskning er det behov for at søknadsaktiviteten økes også ved de øvrige forskergruppene ved fakultetet.

Tiltak for å øke andelen ekstern finansiering ved fakultetet

Det juridiske fakultet har de siste årene hatt fokus på ekstern finansiering av forskningen, og det er iverksatt flere tiltak for å fremme søknadsinitiativ på dette området.

Forskergruppene har en viktig funksjon i arbeidet med å utvikle og styrke fagmiljøene ved fakultetet, samt bidra til økt eksternfinansiering av forskningen. Det juridiske fakultet foretok i 2017 en reorganisering av fakultetets forskergrupper med målsetting om å styrke forskningssamarbeidet ved fakultet, heve kvaliteten og omfanget av forskningen og legge bedre til rette for utarbeidelse av søknader om ekstern finansiering. Som en del av en slik strategisk satsing ble det innført en ny modell for tildeling av forskningsmidler, der incentivmidler som hittil har vært lyst ut åpent ble kanalisert til aktiviteter i regi av forskergruppene. Midler som er øremerket forskergruppene settes i den nye ordningen av for to år, der målsettingen er å gi forskergruppene mulighet til mer langsiktig planlegging og bedre muligheter for å bygge opp nasjonale og internasjonale nettverk, som igjen skal øke sjansene for utarbeidelse av kvalifiserte søknader til forskningsrådet og EU.

Fakultetets ordning for midler til utenlandsopphold er et viktig virkemiddel for økt mobilisering og internasjonal nettverksbygging, som gjerne er en nøkkelfaktor for gjennomslag av søknader til Forskningsrådet og EU. Fakultetet gjennomførte i 2015 en revisjon av ordningen for utenlandsopphold, der nye stipendsatser med inntil 80 % av forskningsrådets satser ble vedtatt. Ordningen gjelder for stipendiater og for fast tilsatte som har fått innvilget forskningstermin, og gir ansatte ved Det juridiske fakultet mulighet til å gjennomføre et utenlandsopphold på inntil ett års varighet.

I tillegg til ovennevnte tiltak har fakultetet arrangert internseminar med fokus på eksternfinansiering både i 2017 og 2018. Internseminaret i 2018 ble avholdt i København, med besøk ved Københavns universitet, Det juridiske fakultet, der det ble gitt presentasjoner om organisering av forskningsvirksomheten ved fakultetet, samt egne presentasjoner fra enhetene *The Danish National Research Foundation's Centre of Excellence for International Courts*, ICOURTS og *Centre for European and Comparative Legal Studies*, CECS. Innenfor rammene av internseminaret ble det også gitt et kurs i forskningsledelse ved ekstern kursleder Søren Barlebo Rasmussen. Innen fakultetets eget opplegg var det satt av tid til gruppearbeid og innlegg fra flere av de faglig ansatte og fra forskningsadministrasjonen med fokus bl.a. på råd og erfaringer fra søknadsskriving og prosjektledelse, samt gjennomgang av aktuelle program i Forskningsrådet og EU.

FRIPRO-kurs i regi av AFU. Det er viktig at fakultetet deltar med minst en søknad årlig til FRIPRO. Avdeling for forskning og utviklingsarbeid, UiT, har siden 2015 tilbudt en årlig workshop i søknadsskriving med fokus på de åpne programmene i Forskningsrådet. Det har vært lav deltakelse fra vårt fakultet på disse kursene, mens NT-fak har hatt størst deltakelse – både i absolutte og relative tall. Det er nødvendig at fakultetet i tiden fremover legge mer vekt på å oppfordre og motivere ansatte til å delta på slike kurs.

EU-søknader

Offisielle tall fra EU-kommisjonen per juni 2018 over søknadsinnsats og uttelling i H2020 for de norske universitetene, viser at UiT har en suksessrate på 13,2 % og 32 innvilgede søknader (meldinga s. 21).

Som det fremgår av tabellen nedenfor har tre av fakultetets forskergrupper deltatt på UiTs Arctic MSCA-IF program med tre internasjonale søknader til UiT. Dette er et program som retter seg mot EUs finansieringsordning for internasjonal forskermobilitet; Marie Skłodowska-Curie Actions Individual Fellowship. Avdeling for forskning og utvikling ved UiT lanserte programmet

i 2016 med formål å rekruttere talentfulle, unge postdocs til UiT (se forskningsmeldinga s. 24 for nærmere omtale av programmet).

Det juridiske fakultet, ved Havrettsenteret, hadde i tillegg et H2020-søknadsinitiativ i 2016 innen programområdet Societal Challenge 2, program: Blue Growth. Det ble lagt ned en stor arbeidsinnsats i dette søknadsinitiativet, der senterets leder hadde rollen som koordinator for det omsøkte prosjektet, og med mange nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere.

EU-søknader, Det juridiske fakultet 2016-2018

Program	År	Resultat
H2020, Societal challenges (Coordination and Support Action), Blue Growth (SC 2, Food Security)	2016	Avslag
H2020, Arctic MSCA-IF (deltakelse v/Havrettsenteret)	2016	Avslag
H2020, Arctic MSCA-IF (deltakelse v/Forskergruppen i prosess og tvisterett)	2017	Søker trakk seg
H2020, Arctic MSCA-IF (deltakelse v/Forskergruppen i barnerett)	2017	Avslag etter UiT-preevaluering av søker

I forskningsmeldinga fremgår det at UiT sine forskere sender flest søknader til *Excellent Science* pilaren, spesielt MSCA og ERC (European Research Council) hvor UiT har satt i gang skreddersydde mobiliserings- og mentoringsprogrammer (meldinga s. 22). Denne tendensen gjenspeiles også i søknadsaktiviteten ved Det juridiske fakultet, hvor tre av fire søknadsinitiativ er knyttet til MSCA.

Planlagte søknadsinitiativ for innsending i 2019 går i samme retning. Da planlegges det innsending av tre søknader om ERC-stipend; to søknader om ERC Consolidator Grant (Poto og Nylund) og en søknad om ERC Advanced Grant (Henriksen).

Publisering

Når det gjelder vitenskapelig publisering er dette noen av hovedfunnene i forskningsmeldinga for 2017 (meldinga s. 27):

- UiT hadde ingen vesentlig endring i antall publikasjonspoeng fra 2016 til 2017, selv om antall publikasjoner, antall forfatterandeler og andel forfatterandeler på nivå 2 øker.
- Andel internasjonal sampublisering går svakt tilbake.
- UiTs andel publikasjonspoeng i UH-sektoren reduseres fra 8,5 % til 8,2 %.
- Publikasjonspoeng per fagårsverk går ned og ligger under gjennomsnittet for universitetene og for UH-sektoren.
- Forfatterandeler av kvinner går opp og det samme gjør andel kvinner i toppstillinger. UiT er ledende nasjonalt for både kvinner i toppstillinger og forfatterandeler av kvinner.
- Andelen vitenskapelige publikasjoner med åpen tilgang fortsetter å øke, men ennå er det mye å gå på for å nå UiTs mål.

Når det gjelder publikasjonspoeng pr fagårsverk, som er en av de nasjonale styringsparameterne for universiteter og høyskoler, pekes det i rapporten på at UiT tradisjonelt ligger lavere enn gjennomsnittet for universitetene og for sektoren, med et snitt på 0,99 i 2017 (meldinga s. 29).

For det juridiske fakultet var publikasjonspoeng pr fagårsverk på 1,20 i 2017, altså godt i overkant av UiT-snittet på 0,99. Som det går frem av tabellen nedenfor har fakultetet hatt en høyere andel publikasjonspoeng pr fagårsverk enn UiT-snittet i hele perioden 2013-2017.

Pub.poeng per fagårsverk

År	2013	2014	2015	2016	2017
Jurfak	1,02	1,02	0,99	1,39	1,20
Snitt UiT	0,69	0,73	0,97	1,02	0,99

Kilde: NSD

Dersom vi sammenligner fakultetets publikasjonspoeng pr fagårsverk med de juridiske fakultetene ved UiO og UiB, ser vi imidlertid den tendensen som meldinga peker på, at UiT ligger lavere enn gjennomsnittet for de øvrige breddeuniversitetene – der Jur-fak UiT har lavere andel enn UiO og UiB i perioden 2013-2016, med unntak av 2017 der vi har en høyere andel enn Jur-fak UiB:

	Pub.poeng per fagårsverk, de juridiske fakultetene ved UiT, UiB og UiO				
År	2013	2014	2015	2016	2017
Jur-fak, UiT	1,02	1,02	0,99	1,39	1,20
Jur-fak UiB	1,35	1,43	1,44	1,48	1,09
Jur-fak UiO	1,86	1,62	1,86	1,93	1,81

Kilde: NSD

Internasjonal sampublisering

I forskningsmeldinga for 2017 pekes det på at internasjonal sampublisering brukes som en indikator på internasjonalt forskningssamarbeid. Forskning foregår i stadig større grad gjennom samarbeid på tvers av landegrenser og en økende andel av ressursene til forskning fordeles i internasjonale konkurransearenaer. UiTs andel artikler med internasjonalt samarbeid utgjorde i 2017 54,3 % (meldinga s. 29)

Det juridiske fakultet hadde i 2017 40 poenggivende publikasjoner, hvorav 4 med internasjonal sampublisering. Av forskningsmeldinga fremgår det at når UiT-forskere krediterer utenlandske institusjoner de har tilknytning til i tillegg til UiT, regnes også dette som internasjonal sampublisering (fotnote 19, s. 29). Fakultetet hadde 8 slike registreringer i 2017.

Som det går frem av figur 5.4, meldinga s. 30, over antall artikler med internasjonalt samforfatterskap ved fakultetene, har Det juridiske fakultet en lav prosentandel sammenlignet med eksempelvis Helse-fak, NT-fak, BFE-fak og HSL-fak. Et slikt resultat er ikke overraskende med tanke på at mye av forskningen ved fakultetet er innrettet mot nasjonal rettsvitenskap og nasjonale forhold, og at en stor del av de vitenskapelige arbeidene publiseres via nasjonale forlag og tidsskrift. Internasjonalt samarbeid skjer imidlertid i økende grad ved fakultetet, spesielt via publiseringer og forskerprosjekter i regi av K.G. Jebsen senter for havrett. Men også ved de øvrige forskergruppene er det i økende grad internasjonalt samarbeid og arrangement av internasjonale workshops og konferanser, noe som ventelig vil gi seg utslag i økt grad av internasjonal sampublisering i tida framover.

Publiseringsnivå

Nivå 2 i det nasjonale publiseringsregisteret omfatter de mest prestisjefylte publiseringskanalene. Publisering i disse kanalene gir høyere uttelling i publikasjonspoeng og i finansieringssystemet,

og er ment å gi forskningsmiljøene noe å strekke seg etter. Nivå 2-kanalene skal per definisjon stå for om lag 20 prosent av den samlede publiseringen.

For UiT gikk andelen forfatterandeler på nivå 2 svakt opp i 2017 og ligger nå på 22,6 %. Dette er noe lavere enn gjennomsnittet for universitetene som er 23,3 % og noe høyere enn snittet for sektoren som er 21,9 % (meldinga s. 31).

Når det gjelder publisering på nivå 2, har Det juridiske fakultet svært gode resultater, og ved UiT var Jur-fak det fakultetet som hadde høyest forfatterandel på nivå 2 i 2017 (meldinga s. 31). Som tabellen nedenfor viser, har fakultetet hatt en andel publisering på nivå 2 som ligger godt over snittet ved UiT i femårsperioden 2013-17, med en særlig høy andel på opp mot 50 % i årene 2015 og 2017.

	Prosent publisering nivå 2, Det juridiske fakultet				
År	2013	2014	2015	2016	2017
Jurfak	22,1 %	26,3 %	47,2 %	37,6 %	47,3 %
Snitt UiT	20,4 %	19,4 %	21,5 %	22,1 %	22,6 %

Kilde: NSD

På dette området avviker Det juridiske fakultet fra den tendensen som er nevnt ovenfor om at UiT har en lavere andel publisering på nivå 2 enn gjennomsnittet for breddeuniversitetene.

Som det går frem av tabellen nedenfor har fakultetet en høyere andel publiseringer på nivå 2 enn de juridiske fakultetene i Oslo og Bergen de siste tre årene 2015-17 og høyere enn Jur-fak UiB i hele femårsperioden.

	Publiseringsandel nivå 2, de juridiske fakultetene ved UiT, UiB og UiO				
År	2013	2014	2015	2016	2017
Jur-fak, UiT	22,1 %	26,3 %	47,2 %	37,6 %	47,3 %
Jur-fak UiB	6,4 %	22,2 %	18,2 %	19,3 %	18,2 %
Jur-fak UiO	25 %	30,7 %	31 %	22,2 %	42,4 %

Kilde: NSD

Publiseringspoeng

Fakultetet hadde i 2017 en produksjon på 70,1 poeng mot 75,46 i 2016, en nedgang på 7,1 %. En slik nedgang var ventet i og med at fakultetet hadde ekstraordinært gode publiseringsresultater i 2016 med en økning i publikasjonspoeng på 40,9 %. De gode resultatene i 2016 skyldtes bl.a. at fakultetet dette året hadde uvanlig mange bokutgivelser, hele seks vitenskapelige monografier - hvorav tre på nivå 2.

Når det gjelder antall publikasjoner hadde fakultetet 40 i 2017, en liten nedgang i forhold til 2016 da vi hadde 42 publikasjoner.

Ca halvparten av publikasjonene ved Jurfak i 2017 er knyttet til fakultetets K. G. Jebsen-senter for havrett, og over halvparten av nivå 2-publikasjonene er knyttet til senteret.

Lena L. Bendiksen
Dekan

Kirsti Anderssen
Fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandlere: Kjersti Dahle / Lise Myrvang

Vedlegg: Forsknings- og utviklingsmelding for 2017, UiT Norges arktiske universitet

[Lenke til nøkkeltallene](#)